

Der er behov for mere bæredygtig planlægning af sommerhusområder

Sommerhusene er en vigtig del af turismeinfrastrukturen i mange kommuner. For foruden gode ferieminder bidrager vores sommerhuse også med både lokal omsætning og liv i feriebyerne. Samtidig er sommerhussektoren, i lighed med alle andre sektorer, også underlagt stigende krav om grøn omstilling. Som et redskab hertil har Dansk Kyst- og Naturturisme udgivet et idékatalog, der skal inspirere til mere bæredygtighed i planlægningen af sommerhusområder i Danmark.

Af seniorkonsulent Henriette Mølgaard Hansen, Dansk Kyst- og Naturturisme

Der er omkring 220.000 huse i Danmark med sommerhusstatus efter planlovens bestemmelser, og dermed er sommerhuset den dominerede overnatningsform i dansk turisme – især i landets kystkommuner. Ca. en femtedel af sommerhusene udlejes, og de seneste års overnatningsstatistikker viser, at husene ikke længere kun udlejes i højsæsonen, men i stigende grad også i skuldærsæsonerne. Samme tendens ses også blandt ejerne, der i dag også er hyppigere gæster i eget hus end tidligere.

Sommerhusene og de danske sommerhusområder er derfor ikke alene afgørende for dansk turisme, men de er også et vigtigt erhverv for både de kommuner, de ligger i og for Danmark som helhed. Sådan skal det gerne blive ved med at være – og til det kan en mere bæredygtig planlægning af sommerhusområderne være en vigtig nøgle.

Det gælder både for områder med eksisterende huse og for områder, hvor man måske ønsker sig flere. Men ud af den stigende benyttelse, høje efterspørgsel og nye adfærdsmønstre opstår også relevante spørgsmål til sommerhusudlæg fra samfundet omkring – kan naturen holde til den øgede brug, er den omkringfavnende infrastruktur stærk nok, når trykket på fx affald, veje og elforsyning øges, og hvordan sikrer vi bedst, at nye huse integreres i pagt med det eksisterende landskab?

Bæredygtighedsudfordringer og -potentialer

I Dansk Kyst- og Naturturisme anser vi et øget fokus på bæredygtighed som en del af svarene herpå, hvad enten vi tænker bæredygtig udvikling af nye arealer eller transformation og fremtidssikring af eksisterende sommerhusområder.

Derfor er bæredygtighed omdrejningspunktet for vores nyudgivne idékatalog Bæredygtig Planlægning af Sommerhusområder, hvor vi både identificerer problematikkerne om bæredygtighed og forsøger at pege på mulige løsninger ved at vise, hvordan man kan arbejde med bæredygtighed i planmæssig forstand.

Kataloget identificerer 12 bæredygtighedspotentialer og -udfordringer inden for planlægning af sommerhuse og sommerhusområder. Disse er sat i forhold til de gængse områdetyper, der er repræsentative for en stor del af sommerhusgeografien i Danmark igennem fem cases fra tre udvalgte kommuner. Håbet er, at øvrige kommuner kan genkende egne problemstillinger i disse cases, der på forskellig vis viser, hvordan man kan øge bæredygtighed i planlægningen.

Cases på bæredygtig planlægning

Det er fx aktuelt i casen fra Løkken i Hjørring Kommune, der har fokus på etablering af områder til storsommerhuse, som er efterspurgt af stor- og flergenerationsfamilier, men også kan være udskældte af naboer på grund af støj, trafik og byggetæthed. Vi har derfor i casen arbejdet med fire af de 12 bæredygtighedsudfordringer og -potentialer: transport, landskab, arealressourcer og energiforbrug. Casen beskriver, hvordan mulighedsrummet herfra kan benyttes til fx at anlægge ny adgangsvej, der leder biltrafik væk fra et eksisterende sommerhusområde eller beplante et grønt bælte, der både skærmer for støj- og synsgener, men også kan rumme fællesfaciliteter (bålplads, petanque mv). Ved også at placere husene bagest i byggefeltet samt indarbejde forskydninger og forskellige etagehøjder kan byggevolumen nedbrydes, så de store sommerhuse opleves mindre.

Ligeledes har man for Omø i Slagelse Kommune arbejdet med en case for et sommerhusudlæg, der i dag står ubenyttet trods en attraktiv kystplacering. Med afsæt i potentialer og udfordringer om landskab, biodiversitet, arealressourcer og transport genbesøger casen de klassiske rammer for sommerhusbebyggelse ved at udlægge til små matrikler med det formål at invitere til fællesskab og vild natur mellem husene. Ligeledes placeres parkeringsarealet perifært for at tilgodese både natur, men også de bløde trafikanter, der kendetegner Omø. Casen fra Omø illustrerer også princippet om at 'landskabsmodne' frem for at byggemodne arealet, hvor naturen prioriteres først, så udlægningen efterfølgende skal tilpasse sig landskabet fremfor omvendt.

Hver af de fem cases skildrer det aktuelle mulighedsrum i forhold til både regulering, rådgivning og inspiration, for det har i vores arbejde med kataloget været vigtigt at skitsere muligheder, der er realistiske. Nogle vil kunne gennemføres her og nu, mens andre har lidt længere horisont, men alle er realiserbare indenfor nuværende lovgivning.

Ansøgningsrunde for nye udlæg af sommerhusområder

Det er ikke alene den igangværende samfundsdebat om bæredygtighed, der aktualiserer kataloget. Også

Forskydninger og forskellige etagehøjder er med til at nedbryde bygningsvolumenet, så de store sommerhuse virker mindre.

Fællesfaciliteter i det grønne bælte for beboerne i de store sommerhuse fx petanquebane, bålplads mv.

Beplantning fra det grønne bælte trækkes ind på grunden og markerer matrikelgrænser som mindre grønne kiler med varieret beplantning.

Husene trækkes tilbage på grunden for at skabe afstand til nabosommerhusområde og give plads til et større sammenhængende grønt areal.

Beplantningsbælte skaber en buffer til det nærliggende sommerhusområde og den offentlige vej

Plan- og Landdistriktsstyrelsens nye ansøgningsrunde om udlæg og omplacering af sommerhusområder inden for kystnærhedszonen gør kataloget relevant for mange kommuner, især de kystnære hvor andelen af sommerhuse er høj.

Derfor er det også vores håb, at landets kommuner vil blive inspireret af idékataloget til at indarbejde bæredygtighedsparametre i de konkrete ansøgninger – og på sigt naturligvis udfolde det yderligere i både planstrategier, kommuneplaner og fremtidige lokalplaner.

For ved både at favne et øget fokus på bæredygtighed og de nye efterspørgselsmønstre kan vi sammen arbejde for at sikre, at sommerhusene kan fastholde deres position og betydning også på sigt – til glæde og til gavn for både gæster, borgere og samfund.

Om idékataloget

- Dansk Kyst- og Naturturisme har udgivet idékataloget Bæredygtig planlægning af Sommerhusområder i regi af Partnerskab for Bæredygtig Turisme
- Kataloget er udarbejdet på vegne af Dansk Kyst- og Naturturisme af et konsortium bestående af Norrøn, Syddansk Universitet, LandSyd og Ekolab
- Hjørring, Varde og Slagelse Kommuner har været samarbejdspartnere ift. katalogets cases
- Projektet er støttet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse
- Kataloget kan give inspiration til ansøgninger til Bolig- og Planstyrelsens ansøgningsrunde om udlæg af nye sommerhusområder inden for kystnærhedszonen. Ansøgningsfrist er 1. februar 2024
- Kataloget kan hentes på Dansk Kyst- og Naturturismes website www.kystognaturturisme.dk